

ЗАЙМЕННИКОВЕ ВИРАЖЕННЯ АДРЕСАТНИХ СИНТАКСЕМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

У статті зроблено спробу аналізу займенникових адресатних синтаксем, їх морфологічних варіантів і семантичних різновидів дієслівних предикатів при них.

Ключові слова: адресатна синтаксема, займенник, займенникова адресатна синтаксема, категорія відмінка.

У сучасному синтаксисі важливим об'єктом наукових досліджень є адресат як мовознавча категорія. Дослідження українських учених стосувалися тих проблем адресата, що спрямовані на розкриття його лінгвістичної сутності (М.С. Скаб, Л.І. Пац), аксіологічних (Т.А. Крисанова, О.І. Федотова), семантико-функціональних (О.І. Голубнича) характеристик. Адресат розглядався і крізь призму природи художнього тексту (А.К. Мойсієнко, М.І. Венгринюк), стилістики (О.М. Пазинич), семантико-синтаксичної структури речення (І.Р. Вихованець, О.К. Безпояско, В.М. Ожоган). Окремі питання, пов'язані зі згадуваною тематикою, висвітлені у працях О.О. Потєбні, М.П. Баган, І.М. Колегаєвої, Т.В. Радзівської, О.О. Селіванової та інших дослідників. Фундаментальним дослідженням зі згаданої проблематики у вітчизняній лінгвістиці стала праця Є.К. Тимченка «Номінатив і датив в українській мові» (1925 р.).

Проблема адресата знайшла своє висвітлення не тільки у працях українських учених, а й зарубіжних (Г.П. Грайс, Г.Н. Ліч, Дж.Р. Серль, Н.Д. Арутюнова, Т.Г. Винокур, С.Н. Петрова, Т.О. Петрова, Г.Г. Почепчов, Г.В. Степанов, О.Ю. Богуславська, Л.О. Азнабаєва). Загалом науковці досліджували її у зв'язку з вивченням теорії мовленнєвих актів.

У зв'язку зі складністю й багатоаспектністю інтерпретації поняття „адресат” у мовознавстві наявні кілька його визначень. Адресат потрактовують як компонент комунікативної опозиції «я – не я» (Л.О. Азнабаєва, А.Д. Белова, Дж. Лакофф, Н.І. Формановська); елемент єдності «адресант – адресат» (Є.В. Сидоров, Г.В. Степанов); суб'єкт інтерпретацій, оцінок авторських текстів у різних ціннісно-змістових контекстах (І.В. Кондаков); комунікативний партнер, на якого спрямована мовленнєва дія (Н.Д. Арутюнова, Д.Х. Гулямова, Г.Г. Почепчов); особу, що сприймає та інтерпретує повідомлення (Ф.С. Бацевич, В.В. Богданов, С.Н. Петрова); мовну особистість (Т.Г. Винокур). Більшість лінгвістів витлумачують адресата як активного учасника мовленнєвої взаємодії (Г.І. Богін, В.В. Бузаров, М.С. Каган, Є.В. Ключев, Н.В. Стечишин та ін.), що безпосередньо впливає на комунікативний акт [3, 3]. У термінологічній енциклопедії О.О. Селіванова витлумачує поняття адресата як одного із комунікантів, на якого спрямована й розрахована мовленнєва дія того, хто породжує висловлення, тобто співрозмовник або читач, реципієнт повідомлення [15, 16].

У лінгвістиці уведено поняття функціонально-семантичного поля адресатності, яке має глибокі онтологічні корені, що сягають філософії, зокрема філософії мови. Як категорія філософії адресатність не розглядається, а поняття «адресат» збігається з його тлумаченням лінгвістичними лексикографічними виданнями: адресат (нім. Adressat) – одержувач, якому адресоване поштове відправлення, телеграма. Водночас адресат потрактовують як учасника дії, на користь чи шкоду якому вона відбувається [5, 139; 9, 144]. При такому визначенні адресата Л.І. Пац витлумачує «адресатність як спрямованість фізичної дії чи морального впливу від однієї особи на іншу з нанесенням шкоди адресату чи застосуванням до нього сили або на користь йому. Така дія часто пов'язується з передачею чи отриманням об'єкта чи привертанням уваги співрозмовника, залученням його до бесіди» [12, 4-5].

На особливу увагу заслуговує питання особливостей реалізації категорії адресатності у семантико-синтаксичній структурі речення, зокрема у функції адресатної синтаксеми.

Завданнями пропонованої статті є аналіз займенникових адресатних синтаксем у структурі речення, характеристика і систематизація дієслівних предикатних лексем при займенникових адресатних синтаксемах, опис морфологічних варіантів адресатних синтаксем, виражених займенниками.

Кількісно-якісний склад субстанціальних синтаксем регулюється найпоказовішою властивістю предиката – його семантико-синтаксичною валентністю [4, 137], що означає його здатність програмувати лівобічні і правобічні аргументи відповідно до семантичної

природи предиката та «містити у собі макет майбутнього речення» [8, 162]. З адресатністю найчастіше пов'язують дієслова із семантикою мовлення, повідомлення, показування, волевиявлення, тому що вони «проектують обов'язковий підпорядкований компонент на позначення особи, що зазнає дії суб'єкта через об'єкт у цільовому призначенні, який теж передбачений валентністю предиката» [2, 40]. Таким предикатам, що сполучаються з адресатними синтаксемами, зазвичай властива двочленна або тричленна структура, вони утворюють трикомпонентну конструкцію предикат + об'єкт + адресат (в наказових реченнях), суб'єкт + предикат + адресат та чотирикомпонентну конструкцію суб'єкт + предикат + об'єкт + адресат. Ознакою суб'єктності характеризуються усі речення, крім наказових. Наявність об'єктної синтаксеми залежить від інформативної недостатності дієслів мовлення або усього речення. Морфологічною ознакою формальних кореляцій функції адресатності є двооб'єктна валентність дієслів цілеспрямованої дії: крім давального адресата потребують знахідного відмінка прямого об'єкта. Дієслова мовлення не регулюють семантичну природу об'єкта, вираженого предметами, особами, подіями, а тому не мають обмеженості у виборі об'єктних лексем. Тоді як адресатом дії є істота, причому обов'язково людина (особа), якщо ж дія спрямована не тільки на осіб, а й на інших істот та неживі предмети, то така синтаксема не сприймається як адресатна [11, 44]. Адресатних синтаксем на позначення особи, виражених займенниковими лексемами, небагато, зокрема це особові (*мені, нам, тобі, вам, йому, їй, їм*), рідше зворотний (*собі*), заперечні (*нікому, нічому*), неозначені (*абикому, комусь, кому-небудь, казна-кому, будь-кому*) і вказівні (*цьому, цій, цим, тому, тій, тим*) займенники.

У витлумаченні адресата як учасника дії, на користь чи шкоду якому вона реалізується, адресатність варто потрактувати як спрямованість на особу фізичної чи моральної дії, незалежно від того, позитивний чи негативний характер вона носить, пов'язана з передачею чи з отриманням об'єкта [11, 37].

Досліджуючи функціонально-семантичне поле адресатності, Л.І. Пац виділяє ядерні та периферійні компоненти і зазначає, що «кожне мікрополе ФСП адресатності характеризується власним набором ядерних і периферійних сем у структурі лексичного значення лексем. Для ядерних і близькоядерних мікрополів спільним буде те, що ядерні компоненти утворюють інваріантне значення мікрополя, тоді як периферійні варіюються у його складі» [12, 9]: ядерна сема «передавати від однієї особи іншій», а периферійна, варіюючись, вказує на спосіб, мету, міру передачі об'єкта (продавати, дарувати). Ядерними одиницями поля є адресатні дієслівні лексеми (більше 2,5 тисяч), у межах поля вони ж витворюють менш ємні угруповання: функціонально-семантичні мікрополя (передача об'єкта, отримання чи збереження об'єкта, дієслова мовлення, дієслова морального впливу), лексико-семантичні групи (спосіб, мета, міра передачі / отримання об'єкта; манера, спосіб, характер мовлення) та лексико-семантичні мікрогрупи. Периферію утворюють стилістично маркована, розмовна, діалектна, переносна, фамільярна, застаріла лексика, фразеологічні одиниці [12, 5-9].

Категорії адресатності властива менша морфологічна розгалуженість, ніж категоріям суб'єктності і об'єктності. Так у граматичній системі мови основним морфологічним варіантом адресатної синтаксеми – виступає давальний відмінок, який взаємодіє тільки з предикатами дії, оскільки у первинному функціонуванні ґрунтується передусім на семантико-синтаксичній ознаці пасивності, а також фінальної спрямованості дії на істоту у її цільовому різновиді [5, 125; 6, 73; 9, 144].

За словами О.М. Мельничука, «основним і найбільш типовим для давального відмінка в староруській мові був різновид значення, який виявляється при оформленні назв об'єктів, що виступають як безпосередньо заінтересовані сторони при даній переважно перехідній дії, прямий об'єкт (зрідка суб'єкт) якої адресується об'єктові, вираженому в формі давального відмінка». І називає давальний відмінок із цим різновидом значення *власне давальним*, вказуючи на його залежність від дієслівної форми *дати* [7, 261-262].

І.Р. Вихованець зауважує, що валентний характер керуючого давальним відмінком дієслівного предиката дії передбачає наявність в елементарному з семантико-синтаксичного погляду простому реченні знахідного об'єктного і тісніший зв'язок останнього з опорним дієсловом. Порівняно з тісним поєднанням знахідного з предикатом дії давальному адресата властиві напівсильний підрядний зв'язок, дієслово з адресатною та іншою валентністю вимагає заповнення одного з семантично передбачуваних місць іменником у давальному відмінку [5, 126].

Дієслова, які керують давальним відмінком адресата дії, становлять «компактну» групу інваріантної семи давання. М.Я. Плющ розподіляє такі дієслова серед 4 підгруп: 1) найбільша – із семантикою давання, дарування – відбирання, які здатні підпорядковувати два об'єктних відмінки – родовий і давальний: *дати, надати, віддати, подати, додати, роздати, вручити, дарувати, подарувати, принести в дар, уділити, приписати, надбавити, допомогти, позичити, відкласти, забронювати, забезпечити, оплатити, купити, пропонувати, сприяти, присудити*. Наприклад: *Сподіваюсь, **дасте мені** знати, коли будете в Києві (Леся Українка); На, Йване! **Оддаю тобі** свій завтрашній пай (хліба), бо сам уже давно на порціях живу (М. Куліш); **Дав собі** волю: стрибнувши на самий квітник, .. з похмурою радістю пустився танцювати по ньому (О. Гончар)*. Для дієслів із семантикою давання об'єкт передачі / отримання є обов'язковим [11, 40]. Й.Ф. Андерш розрізняє семантичну функцію давального відмінка, маючи на увазі різні його конкретні значення (обмеження, призначення, приналежності тощо), що зумовлюють його периферійну позицію в реченні; і суто синтаксичну – його об'єктне значення, що впливає з його центральної позиції в реченні (позиції непрямого додатка) [1, 17]; 2) дієслова із семантикою служіння, приношення, пробачення: *служити, коритися, кланятися, молитися, лестити, наслідувати, годити, кивати, присягатися, заперечувати, пробачати: **Присягаємо в тому тобі на крові. Ми – нащадки твої, отамане (З газети); Поки що він за все йому пробачав, і стосунки між ними були якнайкращі (Григор Тютюнник)***; 3) дієслова із семантикою повідомлення, звернення до адресата *слати, посилати, переказувати, радити, адресувати, пропонувати, передавати, пояснювати, доводити, з'ясовувати, відповідати, відсилати, телефонувати, повідомляти, сповіщати, доповідати, звітувати: Граючи, він низько схилив голову до баяна, наче той **повідував йому** щось інтимне (О. Гурейв); Ми не дурні kota в мішку купувати, - **відповіли мені** (Я. Галан); Я ж **вам докладаю**, - цей вагон потрапив випадково на обмінний пункт (І. Кочерга); Солдати чітко **рапортували йому**, повертаючись з вартування (І. Ле)*. Окрему підгрупу становлять дієслова на -ся, які вимагають лише давального відмінка: *сповідатися, адресуватися, надсилатися* тощо, бо виражають дію, спрямовану до адресата: *Варто навести з **цих** статей набір характеристик та «епітетів», що їй **адресувалися (З газети)***; 4) дієслова із семантикою модально-вольових проявів і психічних реакцій із здатністю приєднувати лише форму давального відмінка: *заборонити, загрожувати, наказувати, обіцяти, дозволити, заповідати, радити, диктувати, зичити, бажати, жадати, грубити, шкідити, дякувати, заздрити, вірити, співчувати, перешкоджати, радіти, шанувати, сподобатися, пригланутися: **Тугар Вовк хвалив Максима й щиро дякував йому (І. Франко); Це вже був не той Остап, що обіцяв їй годувати її смачними цукерками (М. Хвильовий); Розмірковуючи з позиції сьогодення, він зазначив: не треба думати про те, щоб комусь **сподобатись** чи не сподобатись, необхідно в принципі виключити такий підхід (З газети)*** [14, 83-85].

А.А. Павлова схиляється до думки М.Я. Плющ і розподіляє дієслова при адресатних синтаксемах на 9 груп із семантичними варіантами: 1) давання (власне давальний) (*давати, вручати, віддячувати, платити, слати тощо*): *Одарка та Ярина **розказали йому** про шкоду на городі (Нечуй-Левицький); Колись мій батько на ладан дихав, а вона **дала йому** настойку на якомусь корені - і пішов старий (М. Стельмах); Та не дай Боже, та **не дай нікому**, Як оцьому народоньку молодому!.. (М. Вінграновський)*; 2) мовлення та повідомлення (*говорити, розповідати, гукати, кричати, звітувати, обіцяти*): *Тільки **нікому не кажи**, що давав, бо за це ... виженуть мене; А Степан, буди під доброю чаркою, уже вкотре **торочив йому** (Гр. Тютюнник)*; 3) показування (*показувати, демонструвати, представляти, виявляти*): *Пан **хвастається йому** виграшем, панич – нежданим гостюванням... (Панас Мирний)*; 4) волевиявлення (*веліти, наказувати, доручати, пропонувати, радити, дозволяти, забороняти, заважати, бажати*): *Не такий характер в його сина, щоб **дозволити собі** наплювати в кашу (Ірина Вільде); Звичайно, стосунки з молодим і недосвідченим парторгом треба налагоджувати, але плювати собі в борщ він **не дозволить нікому** (В. Собко)*; 5) сприяння / не сприяння (*допомагати, сприяти, усміхатися, зарадити, радіти, акомпанувати, забороняти, заважати, шкідити, відмовляти, перешкоджати, заперечувати*): *За доброю традицією запалити зелену красуню прибув сам дід Мороз зі Снігуронькою, а **допомагали їм** місцеві дітлахи (З газети)*; 6) адресатна об'єктність (об'єкт психічної реакції) (*вірити, довіряти, дякувати, погрожувати, мстити, заздрити, симпатизувати, співчувати, молитися*): *А навітьшавшись Борком, заходилася цілувати невістку та **дякувати їй**, що отак догодила, що такого онука гарного привела (Гр. Тютюнник); ...Нікому, ти **робиш честь мені**...*

(М. Вінграновський); *Та щойно жінка натиснула кнопку свого поверху, зловмисник ввімкнув кнопку «СТОП» та почав **погрожувати їй** зламати руку (З газети); 7) призначення (нагрівати, купити, налити, принести, привести): Карпо продовжував **жартувати з дівчиною, розпитуючи, хто їй купив такі гарні** кісники та намисто, і заважаючи підмазувати призьбу (І. Нечуй-Левицький); – Правильно, – гули чоловіки, **бурхаючи собі** в склянки просто з бутлів (Гр. Тютюнник); 8) належність (посесивна адресатна синтаксема) – означає участь особи у дії разом з іншими предметами, що безпосередньо стосуються її частин тіла чи одягу, тобто стосується предметів належності або власності (*падати йому під ноги, шепотіти їй на вухо*): *Соня тремтить, горнеться до плеча і **дихає мені** за комір (Гр. Тютюнник)* [10, 165-166].*

На думку О.К. Безпояско, дієслова типу *нести, читати, писати, жати, везти, тиснути, обробляти, накладати, залишати* тощо не характеризуються «давальною спрямованістю», хоча заперечити повну відсутність останньої не можна, бо «кожну дію чи стан, оскільки вони регулюються свідомістю, можна адресувати комусь» [13, 282]. Наприклад: *Хоча батько її був заможною людиною, але **достатки їм приносили** не наймити, а тютюн-бакун і турецький гостролист., біля яких змалечку вчилися ходити діти (М. Стельмах); Але тут один з парубків **заступив йому** дорогу; Степаниха навпомацки **послала постіль – собі** на залізному ліжку, чоловікові – на лежанці (Гр. Тютюнник)*. Таке явище пояснюється «розмиттям» семи конкретної безпосередньої дії і наближенням певною мірою до об'єктної синтаксеми. О.К. Безпояско, аналізуючи проблему адресатно-об'єктних відношень, схиляється до думки, що таке явище «залежить як від семантики опорного дієслова, так і позиції іменника в давальному відмінку. Напівсильне керування відмінковою формою характерне для адресата-іменника в придієслівній постпозитивній позиції. Воно може посилюватися, коли давальний у функції адресата переходить у препозицію, чим пояснюється актуалізація відношень адресатності, і слабнути в напрямку до об'єктних, коли давальний особи переходить на периферію. Відсутність знахідного відмінка прямого об'єкта теж посилює формування об'єктних відношень» [2, 41-42]. Те ж саме стосується і займенника, який заступає іменник і дублює його граматичні категорії, але має у собі узагальнено-вказівний характер їхньої категорійної семантики і пов'язаний з конкретною ситуацією чи відповідним контекстом, наприклад: *Здоров'я **йому не позичати** (З газети)*.

Як зазначає Й.Ф. Андерш, давальний відмінок функціонує в основному в дієслівних словосполученнях і значно рідше вживається з прикметниками [1, 8]. Щодо валентної спроможності прикметникових предикатів, то вони становлять замкнену групу і таку здатність проявлять ті, які семантично близькі до вищевказаних дієслів: *близький, милий, рідний, дорогий, приємний, неприємний, гарний, бридкий, огидний, чужий, страшний, цікавий, нецікавий, корисний, дружний, покірний, знайомий, незнайомий, пам'ятний, вдячний*: *І був **близький йому по духу** видатний український мислитель з американської діаспори Іван Лисяк-Рудницький (З журналу); Всім **нам знайоме** відчуття «накопиченої втоми» після напруженого робочого тижня (З журналу); **Його шлюб розпався, діти стали йому чужими (З газети)**.*

Трапляються випадки, коли у ролі морфологічного варіанта адресатної синтаксеми виступає прийменниковий родовий відмінок, що функціонує як аналітична форма. Це зумовлене пересуванням родового прийменникового з периферійної позиції в напівпериферійну позицію давального. І.Р. Вихованець виділяє два прийменники *для, до*, здатні утворювати адресатність, виражену прийменниковим родовим відмінком [5, 126]. Наприклад: *Параня й без того рвалась до роботи, а коли мати нагадала про жниво і **принесла для неї** з міста новий серп, то Параня аж скакала з великої радості і плескала (Т. Бордуляк); Поглянув на неї танкіст, і надзвичайний вигляд Олесі прикував його на мить **до себе** (О. Довженко); ... Вона **приходить** здалеку до мене **І шелестить до мене** під вікном (М. Вінграновський)*. Низку прийменниково-родових конструкцій адресатних синтаксем можна доповнити прийменниками у (*благати* у кого?) на (*молитися* на кого? що?), між, поміж (*говорили* поміж кого?): *Вони **говорили поміж себе** такі чудні слова і співали таких любовних пісень, що вона боялася дихнути, аби їх не злякати (В. Шевчук)*.

Ще одна «форма іменника, яка називає адресата мовлення, що активно сприймає інформацію, потенційно виконує іншу дію, до якої спонукає мовець» – це форма кличного відмінка [16, 7]. Кличний відмінок у структурі речень української мови, як зазначає О.К. Безпояско, є аргументом – виразником двох семантичних функцій: адресата вольової дії мовця і суб'єкта потенційної дії співрозмовника: хтось (мовець) говорить (наказує) комусь (адресатові), щоб адресат реагував (сприймав інформацію, виконував іншу дію) [2, 42]. Речення

із кличним відмінком будуються за допомогою наказової форми дієслова, у ролі адресата – займенник у кличному відмінку (він зазвичай збігається із формою називного): *Галю, моя Галю, дай води напиться* (Українська народна пісня).

Отже, у семантико-синтаксичній структурі простого речення української мови адресатна синтаксема сполучається з обмеженою групою предикатів дії. Речення з дієсловами лексико-семантичної групи давання, мовлення вимагають наявності таких необхідних семантичних компонентів, як суб'єкт, об'єкт і адресат, де адресатом дії є особа чи група осіб. Морфологічним виявом адресатної синтаксеми, вираженої займенниками, є безприйменниковий давальний, рідше – прийменниковий родовий та синкретичний кличний відмінки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андерш Й.Ф. Семантична структура безприйменникового давального відмінка в чеській і німецькій мовах / Й.Ф. Андерш. – К.: Наукова думка, 1975. – 133 с.
2. Безпояско О.К. Іменні граматичні категорії (Функціональний аналіз) / О.К. Безпояско. – К.: Наук. думка, 1991. – 172 с.
3. Венгринюк М.І. Адресат у художньому тексті (на матеріалі української прози ХХ століття // Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.01 / Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника / М.І. Венгринюк. – Івано-Франківськ, 2006. – 22 с.
4. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис / І.Р. Вихованець. – Київ: Либідь, 1993. – 368 с.
5. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І.Р. Вихованець. – К.: Наук. думка, 1992. – 224 с.
6. Вихованець І.Р. Теоретична морфологія української мови. Академічна граматики української мови / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська. – К.: Унів. вид-во «Пulsари», 2004. – 336 с.
7. Мельничук О.С. Історія вживання безприйменникового давального відмінка в українській мові / О.С. Мельничук // Дослідження з синтаксису української мови / Редкол.: Л.А. Булаховський та ін. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1958. – С. 261-295.
8. Ніколаєва Н.Г. Морфолого-синтаксична реалізація і варіанти мінімальних структурних типів речень з тривалентними предикатами мовлення української мови / Н.Г. Ніколаєва // Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: Збірник наукових праць / Відп. ред. А.П. Грищенко. – Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2006. – Випуск 2. – С. 164-171.
9. Ожоган В.М. Займенникові слова у граматичній структурі сучасної української мови: [монографія] / В. Ожоган / НАН України. Інститут української мови. – К., 1997. – 231 с.
10. Павлова А.А. Давальний відмінок як основний засіб вираження адресатної синтаксеми / А.А. Павлова // Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: Збірник наукових праць / Відп. ред. М.Я. Плющ. – Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2009. – Випуск 5. – С. 164-167.
11. Пац Л.І. Синтагматика адресатних дієслів сучасної української мови / Л.І. Пац // Синтагматика і прагматика граматичних структур: Зб. наук. праць. – Донецьк, 1998. – С. 32-46.
12. Пац Л.І. Функціонально-семантичне поле адресатності в сучасній українській мові // Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.01 / Дніпропетровський державний університет / Л.І. Пац. – Дніпропетровськ, 2006. – 23 с.
13. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении / А.М. Пешковский. – 8-е изд. – М.: Эдиториал УРСС, 2001. – 432 с.
14. Плющ М.Я. Категория падежа в семантико-синтаксической структуре предложения // Диссертация на соискание ученой степени доктора филолог. наук: 10.02.02 / Киевский государственный педагогический институт им. А.М. Горького / М.Я. Плющ. – Киев. – 1983. – 412 с.
15. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля – К., 2006. – 716 с.
16. Скаб М.С. Семантико-грамматическая структура украинского вокатива // Автореф. дис...канд. фил. Наук / М.С. Скаб. – Киев. – 1988. – 17 с.

В статье сделана попытка анализа местоименных адресатных синтаксем, их морфологических вариантов и семантических разновидностей глагольных предикатов при них.

Ключевые слова: адресатная синтаксема, местоимение, местоименная адресатная синтаксема, категория падежа.

The article is an attempt to analyze pronoun addressing syntaxemas, their morfologic variations and semantic kinds of verbal predicates with them.

Keywords: addressing syntaxema, pronoun, pronoun addressing syntaxema, category of case.